

กฤษฎีกา โฟกัส

มุ่งมั่น สร้างสรรค์กฎหมายไทยให้มีคุณภาพ

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑๒๘ มีนาคม ๒๕๕๙ (๖/๒๕๕๙)

สารบัญ

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา

การใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘.....	๒
การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกรณีที่มีมูลกรณีเดียวกันนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครอง.....	๒
การดำเนินการตามโครงการแก้ไขปัญหายางพารา เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเป็นกรณีเร่งด่วนของรัฐบาล.....	๒
การไล่เปี้ยตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕.....	๓
การขอคืนรถยนต์ของกลางที่ยึดไว้ตามมาตรา ๖๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔.....	๓
การพิจารณาการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม.....	๔
การปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาของกรมการศาสนา.....	๔

บทความทางกฎหมาย

“วะโซคุ” อาหารญี่ปุ่นสู่การเป็นมรดกโลก.....	๔
กฎหมายใหม่ที่น่าสนใจเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม ๒๕๕๙	
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙.....	๗
กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการประมงน้ำจืดในที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๙.....	๘
ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้านการประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๙.....	๙
ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ว่าด้วยเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งพนักงาน ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. พ.ศ. ๒๕๕๙.....	๑๐
ร่างกฎหมายที่สำนักงานฯ ตรวจสอบพิจารณาเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙	๑๑

การใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๑๑ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติห้ามโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำ จำงลูกจำง โดยฝ่าฝืนข้อห้ามในการทำงาน คือ

๑. การจำงคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. การจำงลูกจำงโดยฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน เฉพาะกรณีที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติห้ามไว้โดยเด็ดขาด ได้แก่

๒.๑ การห้ามจำงเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นลูกจำงตามมาตรา ๔๔

๒.๒ การห้ามจำงเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙

๒.๓ การห้ามจำงเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานในสถานที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐

สำหรับข้อห้ามในการทำงานนี้ไม่รวมถึงกรณีที่เป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพแรงงานหลังจากที่มิการจำงแรงงานแล้ว

การใช้มาตรการทางปกครองกับโรงงานที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ นั้น พระราชกำหนดการประมงฯ ได้แบ่งระดับการใช้มาตรการทางปกครองไว้ตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด จำนวนลูกจำงหรือคนงานที่มีการจำงงานโดยผิดกฎหมาย และการกระทำความผิดซ้ำ กล่าวคือ (๑) กรณีโรงงานที่มีจำนวนลูกจำงหรือคนงานที่มีการจำงผิดกฎหมายไม่เกินห้าคน ให้อธิบดีกรมประมงมีคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการโรงงานตั้งแต่สิบวันถึงสามสิบวันตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง และ (๒) กรณีโรงงานที่มีการจำงลูกจำงหรือคนงานผิดกฎหมายมากกว่าห้าคน ให้อธิบดีกรมประมงแจ้งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อสั่งปิดโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม หากผู้ประกอบการโรงงานที่ถูกสั่งให้หยุดประกอบกิจการมาแล้ว ได้กระทำความผิดตามนี้ซ้ำอีกภายในสามปีนับแต่วันที่มีคำสั่งให้หยุดประกอบกิจการ ให้อธิบดีกรมประมงแจ้งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อสั่งปิดโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่ ดังนั้น การดำเนินมาตรการทางปกครองกับโรงงานที่มีการฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ จึงต้องพิจารณาว่าการกระทำการฝ่าฝืนนั้นเข้าลักษณะอันเป็นความผิดตามที่บัญญัติไว้ในกรณีใด ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีใช้มาตรการทางปกครองซ้ำในการกระทำความผิดเพียงครั้งเดียว

(**เรื่องเสรีที่ ๒๖/๒๕๕๙** บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การใช้มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ))

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกรณีที่มีมูลกรณีเดียวกันนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครอง

ตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักนายกรัฐมนตรี ถูกฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางให้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ผู้มีอำนาจแต่งตั้งจะต้องตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ตามข้อ ๓๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาเรื่องคำสั่งใหม่ทดแทนเสียก่อน อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีข้อสังเกตว่า แม้ว่าผู้มีอำนาจแต่งตั้งจะมีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ตั้งแต่ต้น จนศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาและคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดแล้วก็ตาม ผู้มีอำนาจแต่งตั้งยังคงมีหน้าที่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ เพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงแห่งกรณี โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ยังไม่ต้องพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับความรับผิด แต่ให้รอผลการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดให้ได้ข้อยุติก่อน หากศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิด คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ จะต้องผูกพันตามคำพิพากษา และจะต้องพิจารณาต่อไปว่าเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดหรือไม่ และจะไล่เบี้ยให้ชดใช้ได้เพียงใด ทั้งนี้ ตามข้อ ๓๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

(**เรื่องเสรีที่ ๔๒/๒๕๕๙** บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดกรณีที่มีมูลกรณีเดียวกันนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครอง, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ))

การดำเนินการตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเป็นกรณีเร่งด่วนของรัฐบาล

การที่โครงการรับซื้อยางพาราจากเกษตรกรตามแนวทางการแก้ไขปัญหายางพาราเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเป็นกรณีเร่งด่วนของรัฐบาล กำหนดให้การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) เป็นผู้รับซื้อยางพาราจากเกษตรกรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร อันเนื่องมาจากราคายางพาราตกต่ำ การดำเนินการดังกล่าวถือเป็นการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับยางพาราที่อยู่ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ กยท. ตามมาตรา ๘ (๓) ประกอบกับมาตรา ๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ กยท. สามารถกระทำได้

สำหรับเงินที่จะนำมาดำเนินการตามโครงการนี้ มาตรา ๑๒ บัญญัติให้ทุนของ กยท. ตามมาตรา ๑๑ (ทุนประเดิม และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ให้หรือเป็นของ กยท.) เป็นรายได้ของ กยท. ดังนั้น กยท. จึงสามารถนำมาใช้รับซื้ออย่างพาราตามโครงการนี้ได้ โดย กยท. จะต้องเสนอแผนการลงทุน แผนการเงิน และงบประมาณ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๒๒ และขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๕๕ ต่อไป ส่วนการจะจัดสรรเงินจากกองทุนพัฒนายางพาราใช้ในการดำเนินการ ย่อมอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการการยางแห่งประเทศไทย หากคณะกรรมการฯ เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวอยู่ภายใต้ขอบเขตในการใช้จ่ายเงินจากกองทุนพัฒนายางพาราโดยเฉพาะในเรื่องการรักษาเสถียรภาพราคายางแล้ว ย่อมสามารถจัดสรรเงินจากกองทุนพัฒนายางพาราตามมาตรา ๔๙ (๓) มาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวได้

(เรื่องเสร็จที่ ๔๖/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำเนินการตามโครงการแก้ไขปัญหายางพาราเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรเป็นกรณีเร่งด่วนของรัฐบาล, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒))

การไล่เบียดตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕

อำนาจในการไล่เบียดของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ

๑. กรณีความเสียหายเกิดจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐและเป็นการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ การใช้สิทธิไล่เบียดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดย สปสช. ต้องใช้สิทธิไล่เบียดเอาแก่หน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐเท่านั้น โดยไม่สามารถใช้สิทธิไล่เบียดโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ หากเกิดข้อพิพาทระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกับหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัด หน่วยงานของรัฐต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญา คดีแพ่ง และคดีปกครอง โดยหน่วยงานของรัฐถูกไล่เบียดแล้วจะดำเนินการเรียกให้เจ้าหน้าที่รัฐชดเชยได้หรือไม่ เพียงใด ย่อมเป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

๒. กรณีความเสียหายเกิดจากสถานบริการสาธารณสุขของเอกชน การใช้สิทธิไล่เบียดให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

นอกจากนี้ สปสช. ยังมีอำนาจในการใช้สิทธิไล่เบียดตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกรณีที่ทำตัวผู้กระทำผิดได้แล้ว แต่ผู้รับบริการยังไม่ได้รับค่าเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควร กรณีดังกล่าวเมื่อ สปสช. ได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการไปแล้ว สปสช. ย่อมมีสิทธิไล่เบียดเอาแก่ผู้กระทำผิดได้ โดยผู้กระทำความผิดที่ สปสช. มีสิทธิไล่เบียดได้ ได้แก่ (๑) เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้กระทำให้เกิดความเสียหายหรือหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น และ (๒) ผู้ต้องรับผิดแทนหรือผู้ที่ต้องรับผิดร่วมกับผู้กระทำผิดตามที่กฎหมายกำหนด และ สปสช. สามารถใช้สิทธิไล่เบียดจากหน่วยบริการตามจำนวนที่จ่ายไปได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ผลการไล่เบียดหรือการเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้นเมื่อหาผู้กระทำความผิดได้และได้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการแล้ว สปสช. ต้องใช้สิทธิไล่เบียดเอาแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(เรื่องเสร็จที่ ๕๐/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การไล่เบียดตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐))

การขอคืนรถยนต์ของกลางที่ยึดไว้ตามมาตรา ๖๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

มาตรา ๖๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจยึดของกลางไว้ได้เพียงเพื่อเป็นหลักประกันในการพิจารณาคดีเท่านั้น เมื่อรถยนต์ของกลางเป็นของบุคคลซึ่งน่าจะเชื่อว่าจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องรู้เห็นในการกระทำความผิด ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ไม่พึงริบตามกฎหมายและไม่จำเป็นต้องยึดไว้เพื่อพิสูจน์ความผิดตามฟ้อง ต่อมาศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้องยอมถือได้ว่าไม่มีความผิดใด ๆ เกิดขึ้น ดังนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจยึดรถยนต์ของกลางดังกล่าวไว้ได้ และต้องคืนรถยนต์ของกลางต่อไป

(เรื่องเสร็จที่ ๕๒/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การขอคืนรถยนต์ของกลางที่ยึดไว้ตามมาตรา ๖๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑))

การพิจารณาการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไว้เป็นการทั่วไป โดยไม่มีบทบัญญัติใช้บังคับแก่เด็กสัญชาติไทยหรือสัญชาติของประเทศหนึ่งประเทศใดเป็นการเฉพาะ ประกอบกับเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมฯ มุ่งคุ้มครองเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรมโดยไม่คำนึงถึงสัญชาติของเด็ก ดังนั้น คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมย่อมมีอำนาจพิจารณาและมีมติเกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงสัญชาติของเด็ก

(เรื่องเสรีจิติ ๕๓/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การพิจารณาการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑))

การปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาของกรมการศาสนา

กรณีที่กรมการศาสนาและบริษัทเอกชนถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่ง และศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้กรมการศาสนาแพ้คดี โดยให้กรมการศาสนาและบริษัทเอกชนร่วมกันชำระหนี้

ตามคำพิพากษานั้น คำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพันกรมการศาสนาให้ต้องปฏิบัติตามนับตั้งแต่วันที่คำพิพากษา หากไม่ปฏิบัติตาม โจทก์ในคดีย่อมมีสิทธิที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาได้ตามมาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และในกรณีนี้ถือว่ากรมการศาสนาและบริษัทเอกชนเป็นลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งต้องรับผิดชอบส่วนเท่า ๆ กัน เมื่อกรมการศาสนาได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไปโดยสิ้นเชิงแล้ว กรมการศาสนาอาจรับช่วงสิทธิจากเจ้าหนี้มาไต่เบี่ยเอาจากบริษัทเอกชนที่เป็นลูกหนี้ร่วมได้ทั้งหนึ่งของจำนวนหนี้ตามคำพิพากษาอันต้องชำระแก่โจทก์ต่อไป

การชำระหนี้ตามคำพิพากษาถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในชั้นศาลที่กรมการศาสนาต้องดำเนินการเบิกจ่ายตามข้อ ๑๕ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๓

(เรื่องเสรีจิติ ๕๔/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาของกรมการศาสนา, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑))

บทความทางกฎหมาย

"วะโซคุ" อาหารญี่ปุ่นสู่การเป็นมรดกโลก*

เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ UNESCO ได้ประกาศขึ้นทะเบียน “วะโซคุ” เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ในโอกาสนี้ เราจะมาทำความรู้จักกับวะโซคุแบบคร่าว ๆ กัน

๑. วะโซคุ (Washoku)

วะโซคุเป็นชุดอาหารญี่ปุ่นแบบดั้งเดิม (คำว่า “วะ” เป็นคำที่คนจีนใช้เรียกคนญี่ปุ่น ระยะเวลาแรกถูกแปลว่า เตี้ย ต่ำต้อย อันเป็นการแสดงความดูถูกญี่ปุ่นในยุคนั้น ต่อมาญี่ปุ่นได้เปลี่ยนตัวคันจิคำว่า “วะ” ให้แปลว่า ความกลมกลืน สันติสุข และความสงบ ส่วนคำว่า “โซคุ” แปลว่า อาหาร) แต่วะโซคุไม่ได้เป็นแค่ชื่อเรียกอาหารญี่ปุ่น แต่หมายความรวมถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับประทานอาหารญี่ปุ่นแบบดั้งเดิม บนพื้นฐานของการให้ความสำคัญต่อธรรมชาติ วะโซคุแบบดั้งเดิมประกอบด้วย ๑ ซุป ๓ กับข้าว และข้าว ดังนี้

(๑) ซุป นอกจากซุปจะเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในชุดอาหารของชาวญี่ปุ่นแล้ว ซุปยังเป็นเครื่องปรุงรสที่สำคัญ เอกลักษณ์ของวะโซคุ คือ รสอูเมมิ (กลมกล่อม) ซุปเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างรสอูเมมิให้กับอาหาร รสอูเมมิเกิดวัตถุดิบที่ใช้ทำซุปบางชนิด เช่น ปลาเค็มซีโอเตตากแห้ง สาหร่ายคอมบุ เมื่อนำมาปรุงจะเกิดกรดกลูตามิก (Glutamic Acid) เมื่อจับกับ Umami Receptor บนต่อมรับรสของลิ้น จะทำให้เรารับรู้รสชาติอูเมมิที่กลมกล่อมหรือที่เรียกว่ารสอูเมมินั่นเอง

(๒) กับข้าว วะโซคุประกอบด้วยกับข้าวสามอย่าง โดยเลือกใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นตามฤดูกาล ในยุคโบราณคนญี่ปุ่นจะไม่รับประทานเนื้อสัตว์ ต่อมาเข้าสู่ยุคปฏิรูปเมจิ มีการยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการรับประทานเนื้อสัตว์ มีการยกเลิกข้อห้ามรับประทานเนื้อวัวและส่งเสริมให้รับประทานเนื้อวัวและนมมากขึ้น โดยเชื่อกันว่าเนื้อวัวและนมจะทำให้ชาวญี่ปุ่นมีร่างกายที่สูงใหญ่เช่นเดียวกับชาวตะวันตก

* นางภคมน สังขวาสี นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ กองกฎหมายไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ญี่ปุ่นเป็นหมู่เกาะมีทะเลล้อมรอบ และเป็นบริเวณที่ กระแสน้ำอุ่นกุโรชิโวและกระแสน้ำเย็นโอยาชิโวล้อมรอบรอบกัน ทำให้ญี่ปุ่นเป็นแหล่งจับปลาที่อุดมสมบูรณ์ คนญี่ปุ่นจึงนิยม รับประทานปลาและสัตว์น้ำ และมีความเชี่ยวชาญในการ รับประทานปลา รู้กระทั่งว่าปลาขนาดใหญ่ให้เลือกเนื้อปลาซีกบน เหตุผลก็คือ ชาวประมงจะเรียงปลาโดยหางเอาซีกบนขึ้น ทำให้ เนื้อปลาซีกบนสดกว่าซีกล่าง การปรุงก็จะเน้นรสชาติดั้งเดิมของ วัตถุดิบ เครื่องปรุงหลักมี ๕ อย่าง ได้แก่ โชยุ (น้ำเต้าหู้) ชิโอะ (เกลือ) ชิ (น้ำส้มสายชู) โขยุ (ซีอิ๊ว) และมีโชะ (เต้าเจี้ยว) และยังมี เครื่องปรุงอื่นอีก เช่น เกียวโซ (น้ำปลาญี่ปุ่น) มิริน (เหล้าหวาน)

ผักตองก็เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ญี่ปุ่นมีภูเขาไฟหลาย แห่ง ทำให้มีดินอุดมสมบูรณ์เพาะปลูกพืชได้ดี คนญี่ปุ่นจึงนิยม รับประทานผัก ทั้งที่เป็นผักสดและผักตอง ผักตองญี่ปุ่นมีหลาย ชนิดและมีวิธีการตองหลายวิธีที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น เช่น แดงกวาดอง โทคุเซนหรือตากัง (ไชเท้าตอง) ผักตองจะช่วย แก่เลี่ยนและขูดอาหารให้อร่อยยิ่งขึ้น

(๓) ข้าว ชาวญี่ปุ่นมีเมล็ดสั้น เมื่อหุงสุกแล้วจะเหนียวนุ่ม ใช้ตะเกียบคีบได้ ญี่ปุ่นรับวัฒนธรรมการรับประทานข้าวมาจากจีน จึงมีการนำข้าวมาประกอบอาหารหลายชนิดทั้งคาว หวาน และ เครื่องดื่ม เช่น ซูชิ ดงบุรี โมจิ เซมเบ้ ตลอดจนเหล้าสาเกของญี่ปุ่น ก็ทำมาจากข้าว

ซูชิ กับข้าว และข้าว จะถูกบรรจุในภาชนะที่ทำจากวัสดุ ธรรมชาติ แล้วนำมาจัดวางให้สวยงาม โดยชามข้าวจะถูกวางไว้ ทางซ้ายของถ้วย หากสลับกันถือว่าเป็นอาหารเช่นคนตาย และยังมี การจัดตกแต่งให้เข้ากับฤดูกาล

ในปัจจุบัน อาหารญี่ปุ่นหลายชนิดได้รับอิทธิพลมาจาก ต่างประเทศ เช่น แองกะหรือญี่ปุ่นมาจากประเทศอินเดีย เหมปุระมาจากประเทศโปรตุเกส โคโรเกะมาจาก Croquette ของประเทศฝรั่งเศส ราเม็งมาจากประเทศจีน พวก “คัตสึ” เช่น ทงคัตสึ คัตสึด้ง มาจากคำว่า Cutlet แม้แต่โอเมุโรสึ (ข้าวห่อไข่) ก็มาจาก Omelette with Rice โดยอาหารพวกนี้ถูกเรียกว่า “โยโชคุ” (Yoshoku) หมายถึง อาหารแบบตะวันตก

การรับประทานอาหารญี่ปุ่นจะใช้มือจับภาชนะยกขึ้น รับประทาน อุปกรณ์ที่สำคัญคือ ตะเกียบ ญี่ปุ่นเชื่อว่าตะเกียบ ของขวัญจากเทพเจ้า เป็นเครื่องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเทพเจ้า กับมนุษย์ ตะเกียบจึงเป็นของศักดิ์สิทธิ์ จึงมีข้อห้ามเกี่ยวกับการใช้ ตะเกียบ เช่น ห้ามใช้ตะเกียบที่หักแล้ว ห้ามปักตะเกียบในชามข้าว ห้ามเสียบตะเกียบ ห้ามส่งต่ออาหารระหว่างตะเกียบต่อตะเกียบ นอกจากนี้ ยังมีมารยาทที่เกี่ยวข้องกับอาหารญี่ปุ่นอีกมากมาย ได้แก่ การรับประทานอาหารเส้น เช่น อุด้ง โซบะ ต้องสอดเส้น เข้าปากเสียดัง ๆ เพื่อแสดงว่าอร่อยมาก การรินเหล้าหรือน้ำชา ให้ตัวเองถือเป็นเรื่องไม่สุภาพ ให้รินให้คนอื่นแล้วคนอื่นก็จะริน ให้เรา เป็นต้น

อาหารญี่ปุ่นเป็นที่นิยมทั้งในญี่ปุ่นและต่างประเทศ ด้วยเหตุที่อาหารญี่ปุ่นมีความสด รสชาติอร่อย ดีต่อสุขภาพ สะท้อนจิตวิญญาณของชาวญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญต่อการจัดวางและตกแต่งเป็นไปอย่างสวยงามพิถีพิถัน อาหารญี่ปุ่น ไม่เพียงแต่จะช่วยให้อิ่มท้องเท่านั้น แต่ยังสร้างความอิ่มเอมใจ ให้ผู้รับประทานได้อีกด้วยอีกด้วย

๒. มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (The Intangible Cultural Heritage)

คำว่า “มรดกทางวัฒนธรรม” (Cultural Heritage) เริ่มจากการที่ UNESCO ได้กำหนดมาตรการในการคุ้มครองมรดก โลก โดยการตราอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทาง วัฒนธรรมและทางธรรมชาติ (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage) อนุสัญญานี้กำหนดให้ “มรดกโลก” (World Heritage) หมายถึง แหล่งวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีคุณค่าโดดเด่นระดับสากล เมื่อ ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกแล้ว ให้ถือว่าเป็น มรดกแห่งมวลมนุษยชาติ โดยได้แบ่งมรดกโลกออกเป็น “มรดกทาง ธรรมชาติ” (Natural Heritage) และ “มรดกทางวัฒนธรรม” (Cultural Heritage) แต่อนุสัญญานี้กำหนดให้มรดกทางวัฒนธรรม หมายถึง (๑) อนุสรณ์สถาน (Monumentes) (๒) กลุ่มของอาคาร (Groups of Buildings) และ (๓) แหล่งทางโบราณคดี (Sites) อันเป็นการมุ่งคุ้มครองเฉพาะสิ่งที่มีตัวตนสามารถจับต้องได้ หากแต่ ยังมีสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ ที่สามารถแสดงออกถึงรากฐานและ ความเป็นมาของชาติบ้านเมือง อันควรได้รับการอนุรักษ์ไว้ด้วย เช่นกัน เช่น ภาษาท้องถิ่น ดนตรี UNESCO จึงผลักดันให้มีการ ปกป้องและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมในลักษณะนี้มิให้สูญหาย หรือเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา อันเป็นที่มาของอนุสัญญาว่าด้วย การสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage)

อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่ จับต้องไม่ได้ ได้รับการรับรองในที่ประชุมสมัชชาสามัญของ UNESCO ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๖ และมีผลใช้บังคับเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๙ ปัจจุบันมีภาคีสมาชิก จำนวน ๑๖๖ ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสงวนรักษาและ คุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อันเป็นเครื่องบ่งชี้ เอกลักษณ์ของชุมชนและความหลากหลายทางชาติพันธุ์ของ มวลมนุษยชาติ เพื่อให้ชุมชน กลุ่มชน และปัจเจกชน เกิดความเคารพ ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญ สร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้น ร่วมกัน และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการสงวนรักษา และอนุรักษ์ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยมีหลักการ สำคัญสรุปได้ ดังนี้

(๑) นิยามคำว่า “มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” หมายถึง การปฏิบัติ การเป็นตัวแทน การแสดงออก ความรู้ ทักษะ ตลอดจนเครื่องมือ วัตถุ สิ่งประดิษฐ์ และพื้นฐานทางวัฒนธรรม ซึ่งชุมชน กลุ่มชน หรือปัจเจกชนยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมของตน

(๒) การแบ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ออกเป็น ๕ สาขา ได้แก่

สาขาที่ ๑ ประเพณี การแสดงออกทางมุขปาฐะ และภาษาที่นำมาซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Oral Traditions and Expressions, including Language as a Vehicle of the Intangible Cultural Heritage)

สาขาที่ ๒ ศิลปะการแสดง (Performing Arts)

สาขาที่ ๓ การปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม และงานเทศกาลต่าง ๆ (Social Practices, Rituals and Festive Events)

สาขาที่ ๔ องค์ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล (Knowledge and Practices Concerning Nature and the Universe)

สาขาที่ ๕ งานช่างฝีมือแบบดั้งเดิม (Traditional Craftsmanship)

(๓) การกำหนดมาตรการ “การสงวนรักษา” (Safeguarding) เพื่อให้มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ดำรงอยู่ตลอดไป การจำแยก บันทึกหลักฐาน การวิจัย การปกป้องคุ้มครอง ส่งเสริม และให้ความสำคัญ การถ่ายทอด ให้การศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งการฟื้นฟูในด้านต่าง ๆ โดยจำแนกมาตรการในการสงวนรักษาออกเป็น ๒ ระดับ คือ

(ก) ระดับภายในรัฐภาคี รัฐมีหน้าที่ในการจำแนกประเภทของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และกำหนดความหมายให้ชัดเจน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชน สังคม และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง จัดทำทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ให้ความรู้แก่ประชาชน ปลูกฝังค่านิยมในการตระหนักถึงคุณค่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ทั้งในระดับปัจเจกชน ชุมชน และกลุ่มชน

(ข) ระดับนานาชาติ ได้แก่ การจำแนกมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ออกเป็น รายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity) และรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่ต้องมีการสงวนรักษาโดยเร่งด่วน (List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding) และกำหนดมาตรการในการสงวนรักษาให้เหมาะสมในแต่ละรายการ นอกจากนี้ รัฐภาคีต้องเสนอแผนงาน โครงการ และรายละเอียดการดำเนินการเพื่อสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของตนอีกด้วย

(๔) การกำหนดให้รัฐภาคีมีหน้าที่จัดให้มีการขึ้นทะเบียน กำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมบทบาทของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เสนอมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่อยู่ในรัฐของตน เพื่อบันทึกเป็นรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติหรือมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่จำเป็นต้องได้รับการสงวนรักษาอย่างเร่งด่วน จัดให้มีองค์กรเพื่อสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ โดยเฉพาะกรณีที่อยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อการสูญหาย กำหนดมาตรการที่เหมาะสม ในทางกฎหมาย การบริหารจัดการ และงบประมาณ เพื่อสนับสนุน การสร้างสรรค์ การเพิ่มศักยภาพของบุคคล การถ่ายทอด การจัดแสดงผลงาน การเข้าถึง และการให้ความเคารพต่อจารีตประเพณี และแนวทางปฏิบัติในการเข้าถึงซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๓. การขึ้นทะเบียนวาระโซคุ

เริ่มจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของประเทศญี่ปุ่น ได้ตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการปรุงอาหาร และผู้เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้และกระบวนการในการขอขึ้นทะเบียน โดยได้มีการกร่างข้อเสนอขอขึ้นทะเบียนให้กระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของประเทศญี่ปุ่น พิจารณาเบื้องต้น ก่อนนำเสนอ UNESCO พิจารณาต่อไป

การขึ้นทะเบียนวาระโซคุไม่ได้พิจารณาเฉพาะในแง่ของการเป็นอาหารเท่านั้น แต่พิจารณาไปถึงวัฒนธรรมการปรุงและวัฒนธรรมการรับประทานอาหาร โดยพิจารณาจุดเด่น ๔ ด้าน คือ

(๑) การใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติทั้งจากทะเล เช่น ปลา หอย สาหร่ายทะเล และจากภูเขา เช่น ผัก ถั่ว งา โดยมีการนำวัตถุดิบตามฤดูกาลมาใช้ในการปรุงอาหาร เช่น ใช้ปลาไหลมาทำอาหารในฤดูร้อน ใช้ปลาซันมะทำอาหารในฤดูใบไม้ร่วง วิธีการปรุงต้องซุรซาดิวัตถุดิบให้โดดเด่น

(๒) การมีสารอาหารครบถ้วน แคลอรีต่ำ รับประทานแล้วไม่อ้วน สร้างความสมดุลทางโภชนาการ มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และทำให้อายุยืนยาว

(๓) การนำวัสดุจากธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ มาตกแต่งอาหารให้สวยงามรับประทาน และตกแต่งห้องอาหารให้เข้ากับฤดูกาลต่าง ๆ

(๔) การแสดงออกซึ่งประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามแบบดั้งเดิมของชาวญี่ปุ่น การแสดงออกถึงความเป็นสัญลักษณ์ของเทศกาล ตลอดจนฤดูกาลต่าง ๆ ผ่านทางอาหาร เช่น การรับประทานโทชิโคชิ โซบะ ในช่วงใกล้เที่ยงคืนของวันส่งท้ายปีเก่า โดยเชื่อกันว่าโซบะเส้นโซบะจะตัวเชื่อมต่อระหว่างปีเก่าและปีใหม่ การรับประทานโอะโซนิในเทศกาลปีใหม่ เพื่อขอพรให้ร่างกายแข็งแรงและสุขภาพดี โดยแต่ละครอบครัวจะมีการรับประทานอาหารร่วมกัน อันเป็นการ

สร้างความผูกพันในครอบครัว คนญี่ปุ่นจะพูดคำว่า “อิตะตะคิมัส” ก่อนการรับประทานอาหาร และ “โกจิโซชะมะเดะ” หลังรับประทานอาหาร อันเป็นการแสดงความขอบคุณต่อการสละชีวิตของวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อนำมาปรุงอาหารเพื่อต่อชีวิตให้ผู้รับประทาน

เมื่อวะโซคุผ่านการพิจารณาแล้ว UNESCO จึงได้การประกาศให้วะโซคุเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ซึ่งเป็นอาหารประจำชาติรายการที่ ๒ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียน (รายการแรกคืออาหารฝรั่งเศส) ในการประชุมครั้งนี้ UNESCO ยังได้ประกาศรับรองอาหารจากประเทศเม็กซิโกและประเทศตุรกีให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ด้วยเช่นกัน แต่เป็นการขึ้นทะเบียนเฉพาะอาหาร โดยไม่รวมถึงวัฒนธรรมการปรุงด้วย

๔. บทสรุป

วะโซคุไม่ได้เป็นแต่เพียงอาหาร แต่เป็นการแสดงออกถึงจิตวิญญาณของชาวญี่ปุ่นที่มุ่งเน้นการให้ความเคารพต่อธรรมชาติ โดยรัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามรณรงค์ให้วะโซคุเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยการบรรจุวิชาโภชนาการลงในหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ สนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมปลูกผัก เลี้ยงไก่ไข่ให้นักเรียนปรุงรับประทานกันเอง การจัดประกวดการปรุงอาหารญี่ปุ่น (Washoku World Challenge) เพื่อสนับสนุนให้คนญี่ปุ่นและคนต่างชาติรู้จักวัตถุดิบและเครื่องปรุงอาหารญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น การเปิดอบรมการปรุงอาหารญี่ปุ่น รวมทั้งสนับสนุนให้มีการเผยแพร่วิธีการปรุงอาหารญี่ปุ่นในต่างประเทศ โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่ญี่ปุ่นส่งเชฟเข้ามาสอนการปรุงอาหารญี่ปุ่น เนื่องจากวัตถุดิบหาง่ายและอาหารญี่ปุ่นได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย

เมื่อย้อนกลับมาดูอาหารไทย ปัจจุบันอาหารไทยยังไม่สามารถขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เนื่องจากประเทศไทยยังมิได้เป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีผลใช้บังคับแล้ว ลำดับต่อไปก็คือ การดำเนินการเข้าเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญานี้ หากเป็นผลสำเร็จเมื่อไร คาดว่าอาหารไทยน่าจะมีโอกาสได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เช่นเดียวกับวะโซคุ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้อาหารไทยเป็นที่รู้จักกัน

อย่างแพร่หลายไปทั่วโลกมากขึ้น แต่เงื่อนไขที่วะโซคุได้รับการขึ้นทะเบียนนั้นไม่ได้อยู่ที่ตัวอาหารเพียงอย่างเดียว หากแต่มีองค์ประกอบอื่นมาสนับสนุนทั้งวัตถุดิบ วิธีการปรุง การจัดตกแต่งคุณค่าทางอาหาร และวิธีการรับประทาน ล้วนแล้วแต่สามารถแสดงออกถึงวัฒนธรรมของญี่ปุ่นที่สมควรได้รับการอนุรักษ์ให้สืบทอดต่อไปได้ การที่ประเทศไทยจะสนับสนุนให้อาหารจานใดขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคงต้องทำการบ้านกันอย่างหนัก ว่าจะออรัยเลิศล้ำหรือโด่งดังมีชื่อเสียงก้องโลก แล้วจะได้รับการขึ้นทะเบียน อาจจะต้องมีการเพิ่มคุณค่าและสีสันกันอีกนิด เพิ่ม Story Tale เข้าไปประกอบหน่อย และอาจจะต้องศึกษาจากวะโซคุหรืออาหารฝรั่งเศสที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว เพื่อนำมาประยุกต์ให้มีเอกลักษณ์แบบไทย ๆ สักวันอาหารไทยจะได้มีโอกาสขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้อย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. **คู่มือการขอเสนอขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๘.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย. “เอกสารประกอบการสัมมนา รับประทานอาหาร ฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ.”.
- สำนักข่าวสารญี่ปุ่น สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย. “วัฒนธรรมอาหารของญี่ปุ่น วะโซคุ”. จากญี่ปุ่น, ๒ (๒๕๕๓).
- Gen Itasaka. **ประตูสู่ญี่ปุ่น**. แปลโดย ผศ. สุนันทา เหล่าจันฉันทนา จันทรบรรจง สุภัท สงวนดีกุล. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น), ๒๕๓๕.

กฎหมายใหม่ที่น่าสนใจเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ (รก./๒๕๕๙/๑๙ก/๑/๑ มีนาคม ๒๕๕๙)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติขึ้นเนื่องจากมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเป็นสมบัติล้ำค่าที่ได้มีการสร้างสรรค์ สั่งสม ปลูกฝัง

และสืบทอดในชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งมาอีกรุ่นหนึ่ง แต่ในปัจจุบันมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ บางครั้งมีการนำไปใช้ในทางที่บิดเบือนหรือไม่เหมาะสมและอาจเป็นเหตุให้มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเสื่อมสูญไป สมควรส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาดังกล่าวให้มีความสืบเนื่องและยั่งยืนสืบไป

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. นิยามคำว่า “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับและรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มคนกลุ่มเดียวหรือหลายกลุ่มที่มีความรู้ มีการประเพณีปฏิบัติสืบทอด หรือมีส่วนร่วมในมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมนั้น

๒. มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการส่งเสริมและรักษาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ วรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา ศิลปะการแสดง แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล งานช่างฝีมือดั้งเดิม การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว หรือลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓. ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ

๔. ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานกรรมการ และอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง พิจารณาและให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ออกประกาศเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเบื้องต้นของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และพิจารณาและให้ความเห็นชอบการขึ้นบัญชีออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และมาตรการการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สอดส่อง ดูแล ค้ำครอง ป้องกันมิให้มีการกระทำอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ขึ้นบัญชีไว้ รวมถึงประกาศเกียรติคุณเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่ทำคุณประโยชน์เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เป็นต้น

๕. ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัด

กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการประมงน้ำจืดในที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๙ (ร.ก./๒๕๕๙/๑๘๖/๓/๒๕ กุมภาพันธุ์ ๒๕๕๙)

กฎกระทรวงนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งบัญญัติให้การขออนุญาต การอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตให้ทำการประมงน้ำจืดในที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงรวมทั้งมาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวบัญญัติให้ทำการประมงน้ำจืดในที่จับสัตว์น้ำในที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยใช้เครื่องมือทำการประมงตามที่อธิบดีประกาศกำหนดต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

กำหนดสถานที่ยื่นคำขออนุญาต โดยให้ผู้ยื่นคำขออนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครยื่นที่สำนักงานประมงพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรมประมง ส่วนในต่างจังหวัดให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานประมงอำเภอ ทั้งนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดสถานที่หรือวิธีการอื่นในการยื่นขอรับใบอนุญาตได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในกรณีที่เอกสารหลักฐานนั้นไม่ถูกต้องครบถ้วนก็ให้แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติม หรือจัดส่งเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด และหากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่จัดส่งเอกสารหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคำขอรับใบอนุญาตนั้นเป็นอันยกเลิก และให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ หากคำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหลักฐานถูกต้องครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับคำขอให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเพื่อใช้แทนใบอนุญาตในระหว่างที่พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตนั้น โดยกฎกระทรวงฉบับนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขออนุญาตจากสิทธิในการทำการประมงตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย เครื่องมือทำการประมงที่จะขออนุญาตต้องเป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด และต้องไม่เป็นเครื่องมือทำการประมงที่ห้ามใช้ทำการประมงตามที่กฎหมายว่าด้วยการประมงกำหนด ในการนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ กรณีมีคำสั่งไม่อนุญาตให้แสดงเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ไว้ในหนังสือแจ้งผลการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ให้ใบอนุญาตมีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต โดยพนักงานเจ้าหน้าที่อาจกำหนดรายละเอียดของเงื่อนไขที่จำเป็นไว้ในใบอนุญาตเพื่อให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติตามด้วยก็ได้

ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตมีความประสงค์จะเปลี่ยนแปลงเครื่องมือทำการประมงที่ได้รับอนุญาตแล้ว หรือเพิ่มเครื่องมือทำการประมง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาว่า ใบอนุญาตนั้นยังไม่สิ้นอายุ เครื่องมือทำการประมงที่จะขออนุญาตใช้ทำการประมงต้องเป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด และต้องไม่เป็นเครื่องมือทำการประมงที่ห้ามใช้ทำการประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

นอกจากนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การต่ออายุใบอนุญาต โดยให้ผู้ขอรับใบอนุญาตยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ และเมื่อได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้แสดงไว้ในรายการทำใบอนุญาตหรือออกใบอนุญาตให้ใหม่ก็ได้ และได้กำหนดหลักเกณฑ์การโอนใบอนุญาต ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้บุพการี คู่สมรส หรือผู้สืบสันดาน โดยใบอนุญาตที่ได้รับอนุญาตให้โอนได้ ให้เขียนหรือประทับคำว่า “โอนแล้ว” พร้อมอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต พร้อมระบุชื่อผู้รับโอน วันเดือน ปี ที่อนุญาตให้โอน พร้อมลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การขอรับใบแทนใบอนุญาต ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญ โดยการอนุญาตให้ออกใบแทนใบอนุญาตให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบแทน” หรือข้อความอื่นทำนองเดียวกันไว้ที่กึ่งกลางส่วนด้านบนของใบอนุญาตด้วย ทั้งนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาต และแบบใบอนุญาตต่าง ๆ ตามกฎกระทรวงนี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้านการประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๙ (รก./๒๕๕๙/พ๕๗ง/๑/๗ มีนาคม ๒๕๕๙)

ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้านการประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๙ มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ประชาชนด้านการประกันภัย เพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการด้านสินไหมทดแทน และเป็นการเพิ่มทางเลือกที่จะระงับข้อพิพาทด้านการประกันภัย โดยผู้ไกล่เกลี่ยที่เป็นผู้ชำนาญการ

ระเบียบฉบับนี้มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. นิยามคำว่า “ผู้ไกล่เกลี่ย” หมายความว่า ผู้ชำนาญการด้านกฎหมายว่าด้วยการประกันภัย หรือด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ทั้งนี้ รวมถึงคณะผู้ไกล่เกลี่ยด้วย ในกรณีที่มีการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยมากกว่าหนึ่งคนในข้อพิพาทเรื่องใด ๆ ที่ขึ้นทะเบียนรายชื่อผู้ชำนาญการและได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยตามระเบียบนี้

“ผู้ร้องเรียน” หมายความว่า ผู้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามสัญญาประกันภัยที่ยื่นคำร้องต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ไม่ว่าจะยื่นโดยตรง หรือผ่านช่องทางต่าง ๆ ของสำนักงานฯ หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนของประชาชนและสำนักงานฯ ได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

“ข้อพิพาท” หมายความว่า ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการประกันภัย การจ่ายค่าสินไหมทดแทน การชดใช้เงินหรือประโยชน์อื่นใดตามสัญญาประกันภัย

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต การประกันวินาศภัย และบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

“คู่กรณี” หมายความว่า ผู้ร้องเรียนและบริษัท ซึ่งประสงค์ใช้วิธีการระงับข้อพิพาททางเลือกด้วยการไกล่เกลี่ยตามระเบียบนี้

๒. การเริ่มกระบวนการไกล่เกลี่ย เริ่มโดยสำนักงานฯ ตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย หลักฐานที่เกี่ยวข้อง และประเด็นเบื้องต้น เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับคู่กรณี หากคู่กรณีตกลงยุติข้อพิพาทกันได้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้คู่กรณีทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน แต่หากตกลงกันไม่ได้และเป็นกรณีที่สามารไกล่เกลี่ยได้ ให้เจ้าหน้าที่สอบถามคู่กรณีว่าจะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยหรือไม่ หากตกลงจะเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย ให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้ แต่หากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่ตกลงให้ดำเนินการตามระเบียบ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ว่าด้วยการพิจารณาข้อเรียกร้องและดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้านการประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๒

๓. วิธีการไกล่เกลี่ย เมื่อมีการแต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ยในข้อพิพาทแล้ว ให้เริ่มไกล่เกลี่ยภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สำนักงานฯ แต่งตั้งผู้ไกล่เกลี่ย และคู่กรณีพึงเข้าร่วมประชุมไกล่เกลี่ยด้วยตัวเอง เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัย การไกล่เกลี่ยต้องกระทำการต่อหน้าคู่กรณีทั้งสองฝ่าย เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการไกล่เกลี่ย หากคู่กรณียินยอม ผู้ไกล่เกลี่ยอาจกระทำการไกล่เกลี่ยเฉพาะแต่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ได้ แต่ต้องแจ้งถึงขั้นตอนการดำเนินการไกล่เกลี่ยนั้นให้คู่กรณีฝ่ายที่มีได้เข้าร่วมทราบด้วย และผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องดำเนินการไกล่เกลี่ยให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่เริ่มกระบวนการไกล่เกลี่ย แต่ระยะเวลาสามารถขยายได้ไม่เกินสิบห้าวันและขยายได้ไม่เกินสองครั้ง

๔. การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ย

๔.๑ คู่กรณีตกลงยุติข้อพิพาทได้ ให้ทำบันทึกความตกลงประนีประนอมยอมความ

๔.๒ คู่กรณีไม่สามารถตกลงยุติข้อพิพาทได้ ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ว่าด้วยการพิจารณาข้อเรียกร้องและดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้านการประกันภัย พ.ศ. ๒๕๕๒ ต่อไป

ร่างกฎหมายที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๙)
๒. ร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเลี้ยงชีพ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๘/๒๕๕๙)
๓. ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๙/๒๕๕๙)
๔. ร่างพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๐/๒๕๕๙)
๕. ร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๙๖/๒๕๕๙)
๖. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๓/๒๕๕๙) (การบังคับคดี)
๗. ร่างพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๔/๒๕๕๙)
๘. ร่างพระราชบัญญัติสถานพยาบาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๕/๒๕๕๙)
๙. ร่างพระราชบัญญัติพัฒนาระบบมาตรวิทยาแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๕๑/๒๕๕๙)
๑๐. ร่างพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๐/๒๕๕๙)

พระราชกฤษฎีกา

๑. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่ตำบล บงตัน อำเภอตอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๘๙/๒๕๕๙)
๒. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัชฎาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๕/๒๕๕๙) (มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้ นิติบุคคลสำหรับรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs))
๓. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณ ที่จะเวนคืน ในท้องที่ตำบลปอวิน อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และตำบลมาบยางพร ตำบลปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๑๕/๒๕๕๙)

๔. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะ เวนคืน เพื่อขยายทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ สายกรุงเทพมหานคร – บ้านฉาง รวมทางแยกไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔ (บางวัว) และทางแยกเข้าท่าเรือแหลมฉบัง ที่บ้านเก่า พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๑๗/๒๕๕๙)

๕. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการยกเว้นรัชฎาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๑๙/๒๕๕๙) (ยกเว้นให้แก่ผู้มีเงินได้จากการขาย อสังหาริมทรัพย์ให้แก่รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่าง ประเทศ บางกรณี)

๖. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการยกเว้นรัชฎาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๘/๒๕๕๙) (ยกเว้นภาษีเงินได้ สำหรับกำไรสุทธิ ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ บางกรณี)

๗. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการยกเว้นรัชฎาการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๓๙/๒๕๕๙) (ยกเว้นภาษีเงินได้ให้แก่บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้ที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่าย ตามมาตรา ๖๕ ตรี (๕) แห่งประมวลรัชฎาการ เพื่อการลงทุน ในทรัพย์สิน บางกรณี)

๘. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๐/๒๕๕๙)

๙. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๗/๒๕๕๙)

๑๐. ร่างพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวล รัชฎาการ ว่าด้วยการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๘/๒๕๕๙)

๑๑. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณ ที่จะเวนคืน ในท้องที่ตำบลท่าข้าวเปลือก อำเภอแม่จัน ตำบล ปงน้อย อำเภอตอยหลวง ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง และ ตำบลแม่ข้าวต้ม ตำบลนางแล อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัด เชียงราย พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๕๘/๒๕๕๙)

๑๒. ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณ ที่จะเวนคืน ในท้องที่ตำบลปลิง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๙๐/๒๕๕๙)

กฎกระทรวง

๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญษาปณ์ที่ระลึก ๑๒๐ ปี กรมยุทธศึกษาทหารบก พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๑๖/๒๕๕๙)

๒. ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (เรื่องเสร็จที่ ๑๑๗/๒๕๕๙) (มาตรการภาษีเพื่อลดภาระให้แก่ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์)

๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของข้อมูลการบริหารสิทธิที่จะทำการลบหรือเปลี่ยนแปลง และลักษณะของงานหรือสำนักงานอันมีลิขสิทธิ์ที่มีการลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริหารสิทธิที่จะทำการเผยแพร่ต่อสาธารณชน พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๔๑/๒๕๕๙)

๔. ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการเงินของกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๑/๒๕๕๙)

๕. ร่างกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าจ้างบรรทุกคนโดยสารสำหรับรถจักรยานยนต์สาธารณะ พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๖/๒๕๕๙)

๖. ร่างกฎกระทรวงการกำหนดประเภทผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งที่ต้องจัดให้มีสมุดประจำรถ ประวัติผู้ประจำรถ รายงานการขนส่ง และรายงานอุบัติเหตุที่เกิดจากการขนส่ง พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๘/๒๕๕๙)

๗. ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๐๙/๒๕๕๙)

๘. ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดสิงห์บุรี (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๕๒/๒๕๕๙)

๙. ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองท่าเรือพระแท่น จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๕๓/๒๕๕๙)

๑๐. ร่างกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองนครสวรรค์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๕๔/๒๕๕๙)

๑๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดชื่อยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๒๖๘/๒๕๕๙)

ประกาศ

๑. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับกรณีกระทรวงการคลังบริหารจัดการทรัพย์สินของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๑/๒๕๕๙)

๒. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีกระทรวงการคลังบริหารจัดการทรัพย์สินของบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๒/๒๕๕๙)

๓. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ ..) (เรื่องเสร็จที่ ๒๔๙/๒๕๕๙)

๔. ร่างประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ฉบับที่ ..) (เรื่องเสร็จที่ ๒๕๐/๒๕๕๙)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองบรรณาธิการ

นายนพดล เกริกฤกษ์

นายปัญญา จั่นสกุล

นางภคมน สังขวาสี

นายวิพงษ์ บวรกิจรุ่งโรจน์

นางสาวปริญสินีย์ พรสวัสดิ์

จัดทำโดย

กองกฎหมายไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๙ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๒๘๐-๗๙๐๐, ๐-๒๒๘๐-๗๙๑๑

ต่อ ๒๔๑๒, ๒๔๑๘ โทรสาร : ๐-๒๒๘๒-๑๘๘๔

www.krisdika.go.th, www.lawreform.go.th

ออกแบบโดย

กองกฎหมายไทย

ผู้จัดพิมพ์

ฝ่ายผลิตเอกสาร